

Gyalogúti-dűlő: A 6. sz. szondában nem találtunk régészeti jelenséget, azonban itt is kerültek elő az erózió által idesoródott kerámiatöredékek. A lelőhely földrajzi adottságait figyelembe véve egy további szondát (8. sz.) is kijelöltünk a gát nyomvonalában, egy magasabban fekvő helyen. Ebben 5 objektumot tártunk fel, amelyek közül az egyik egy Árpád-kori mészegető kemence, ami teljesen fel volt töltve mészkővel.

Kollár-rét: Az 5. sz. szondában nem észleltünk régészeti jelenséget, bár a gépi nyelés során előkerült néhány neolitik edénytöredék, amelyek valószínűleg az erózióval kerültek a helyszínre.

Parragi rétek: A Gyöngyös-patak Ny-i oldalán, a gát nyomvonalában helyezkedik el. Az itt kijelölt 7. sz. szondában régészeti jelenség nem került elő.

Munkatárs: Halász Ferenc régésztechnikus

BASTICZ ZOLTÁN

228. Magyaregregy, Hodács

(Baranya megye) Ő, Kö

Magyaregregy és a márévári elágazás között, az országúttól K-re egy helyi adatközlő szerint kőépület nyomai láthatók. A mondott helyen főleg középkori és néhány jellegtelen őskori cserepet találtam 2008. április 4-én.

K. NÉMETH ANDRÁS

229. Magyarkeszi, Diós-dűlő

(Tolna megye) Kö

Az 1960-as években két alkalommal is bejárt, de közelebbről ismeretlen lelőhelyű templomot azonosítottam újra Magyarkeszitől Ny-ra kb. 1,5 km-re. 2008. február elején a Tita-patak völgyére merőleges dombvonulat É-i részén kb. 40×30 m-es területen ritkásan kis és közepes méretű kő- és téglatöredéket figyeltem meg, embercsontok csak elvétve fordultak elő. A falu bizonyára a templomtól É-ra, vélhetőleg a patakkaal párhuzamosan, Ny-K irányba húzódott.

K. NÉMETH ANDRÁS

230. Makó, Igási-járandó I.

(Csongrád megye) U, B, V, LT, Sza, H, Á

Az M43 autópálya építéséhez kapcsolódóan tervezett, Makót ÉÉK felől elkerülő út nyomvonalán, az igási út és a vasútvonal kereszteződésétől 400 m-re DK-re található a lelőhely (M43 25. lh.), a Jángor-ér magaspartján. A lelőhelyet az út nyomvonala keresztben szelte át. 2008-ban 16 500 m²-en 467 objektum került elő.

Az intenzíven fedett lelőhelyen a Makó-kultúra és a halomsíros kultúra néhány gödre és ez utóbbi korszakba tartozó, apszisos felszíni háza, szkíta és kelta, valamint Árpád-kori településobjektumok, félig földbe mélyített házak, kemencék, füstölők, gödrök és árkok kerültek elő. A magaspart K-i szélén egy szarmata és egy 10. századi temető húzódott, mindkettőt teljesen feltártuk.

A szarmata temető 14 sírja szabálytalan ÉNy-DK sírsorokba rendeződött. A sírok nagyrészt bolygatatlannak voltak, belőlük gazdag leletanyag került elő (ezüstcsüngők, torgues, emailos fibulák, különböző övcsüngők stb.). Az antropológiai anyag rendkívül jó megtartású. A temető használata a Kr. u. 2–3. századra tehető.

A honfoglalás kori temetőben szabálytalan, ÉK-DNy tájolású sírsorokat alkotva, 11 sír került elő, köztük két sírgödör üres volt. A temetkezésekből szegényes leletanyag származik (fülkarika, bronz palmettás fülesgombok, vaskés, nyílcsúcs, kardtöredék). Az antropológiai anyagon számos csontelváltozás figyelhető meg. A 10. századi köznépi temetők sorában ritka az ilyen kis sírszámú temető.

Munkatársak: Heipl Mónika, Kerekes Orsolya, Törőcsik István (MFM).

BALOGH CSILLA

231. Makó, Igási járandó II.

(Csongrád megye) B, LT, Sza, Kk

A közel 250 m hosszú, 24–55 m között változó szélességű szelvényben 2008. július 22. és október 9. között végeztük el a kutatást. A lelőhelyen 247 objektumot tártunk fel.

A területet ÉNy-i szélén egy vaskos, 8–10 m széles, É-D tájolású markáns pleisztocén mederág keresztelte. A mély fekvésű terület humuszoslásakor végig régészeti korú objektumok jelentkeztek, változó intenzitásban, ami a korabeli talajvíz jóval mélyebb jelenlétére utal. A medret követő magasabb, partos részen egy szórt szerkezetű vaskori, La Tène C korú település nyomait lokalizáltuk. A lelőhelyen főként változatos szerkezetű földbe mélyített épületek, műhelyek nyomait tártuk fel, bennük közepes mennyiségű kerámiaanyaggal. A korongolt kerámia aránya nagyjából 20% körül van, igen sok a kézzel formált, de finom kidolgozású, fényezett felületű, a korábbi időszak tradícióit tovább hordozó edénytöredékek száma. Az objektumokból több vadkanállkapocs is előkerült, mellettük unikális egy szépen csiszolt vadkanagyarfűgő. A jellegzetes, datáló kelta leletanyagot néhány díszített töredék mellett egy kis grafitos, seprűmintás fazék gazdagítja.

A lelőhely legmagasabb részén egyértelműen nőtt a lelőhely intenzitása, számos kora bronzkori gödörrel gazdagítva ismereteinket. A nyomvonal DK-i harmadában egy újabb mederrész került elő, melyben néhány szarmata gödör mellett késő középkori leletanyagot tartalmazó gödröt tártunk fel.

A lelőhelyet a nyomvonal szélességében (a hosszabbítás 24 m), DK-i irányban további 50 m hosszúságban feltártuk. A területen további 11 objektum feltárta került elő, egyre csökkenő intenzitással. Az utolsó 20 m-en további jelenségekre utaló nyom nem került elő, így kijelenthető, hogy ebben az irányban a lelőhely nem folytatódik.

Már a munkálatok előtt valószínű volt, hogy a nyomvonalban közel 100 m-re elhelyezkedő 25. sz. lelőhellyel össze fog érni a 26-os. A területen két pleisztocén me-